

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Художня культура України

Мета вивчення навчальної дисципліни: висвітлення питань еволюції вітчизняної художньої культури: від найдавніших часів – до сучасності; вивчення особливостей розвитку українського народного та професійного музичного, образотворчого, театрального мистецтва та кінематографа; розкриття регіональної специфіки мистецьких явищ і процесів, особливостей творчого почерку та здобутків видатних вітчизняних митців; розгляд актуальних проблем сучасної української соціокультурної сфери.

Дисципліна пов'язана із такими навчальними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців, як “Історія та культура України”, “Історія музики” “Філософія”, “Дитячий фольклор”.

1. Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення даної дисципліни:

- розуміння зв'язків мистецтва з природним, соціальним і культурним середовищем життєдіяльності людини;
- інформаційна обізнаність майбутніх учителів музичного мистецтва у царині вітчизняної художньої спадщини;
- сформованість практичних навичок мистецтвознавчого аналізу художніх явищ та процесів;
- вміння характеризувати особливості творчого почерку та стилю видатних представників української культурної спільноти;
- здатність проводити аналогії та порівняння із відповідними явищами інших мистецько-культурних регіонів, історичних епох
- розуміння зв'язків мистецтва з природним, соціальним і культурним середовищем життєдіяльності людини;
- сформованість уявлень щодо особливостей застосування окремих зразків української художньої спадщини у естетичному вихованні дітей та молоді.

2. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами.

Змістовий модуль 1

ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА УКРАЇНИ ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО КІНЦЯ 18 СТОЛІТТЯ

Періодизація розвитку художньої культури України. Основні характеристики художньої культури України найдавнішого часу. *Розвиток мистецтва у стародавню добу.* Особливості мистецтва Трипілля. Скіфо-сарматське мистецтво. Мистецтво скульптури східнослов'янських племен. Образотворче

мистецтво Північного Причорномор'я. Археологічні знахідки Мізинської стоянки та Кам'яної могили. Мистецтво Криму раннього середньовіччя. Музична культура Скіфії та грецьких міст-колоній. Календарно-обрядові пісні східних слов'ян. Родинно-обрядові пісні давніх часів. Обрядовий пратейтер в Україні. *Художня культура Київської Русі*. Архітектура Київської Русі. Музичне мистецтво Київської Русі. Монументальний живопис та іконопис доби Київської Русі. Книжкова мініатюра доби Київської Русі. Музично-театральна культура Київської Русі. *Художня культура 14-16 століття*. Архітектура та скульптура в Україні 14-16 ст. Український живопис 14-16 століття. Мистецтво графіки у 14-16 ст. Музична культура України 14-16 ст. Розвиток народної музичної творчості у 14-16 ст. Шляхи розвитку церковної музики у 14-16 ст. Музичне виконавство та освіта у 14-16 ст. *Художня культура України козацько-гетьманської доби (17-18 століття)*. Архітектура українського бароко. Мистецтво скульптури доби українського бароко. Гравюра та книгодрукування в Україні доби бароко. Монументальний та станковий живопис. Шляхи розвитку народної музичної творчості у 17-18 ст. Вокальна та хорова музика України доби Просвітництва. Музичне виконавство та освіта 17-18 ст. Театральна культура України 17-18 ст. Шкільний театр в Україні. Вертеп як явище національної театральної культури. Художні проблеми постановок вертепу.

Змістовий модуль 2

ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА УКРАЇНИ 19-поч.20 ст.

Тема 1. Образотворче мистецтво України 19 століття. Загальна характеристика художньої культури України кінця 18- початку 19 ст. Класицизм, романтизм та реалізм як провідні напрямки художньої культури України 19 ст. Архітектура і скульптура України початку 19 століття. Український живопис початку 19 ст.. Постать Т.Г.Шевченка у контексті художньої культури України. Декоративно-ужиткове мистецтво України у 19 ст. Архітектура і скульптура України другої половини 19 ст. Мистецтво живопису другої половини 19 ст.

Тема 2. Вітчизняна театрально культура 19-початку 20 століття. Театр українських корифеїв як явище європейської культури. Репертуарна політика театру українських корифеїв. Творчі здобутки Марка Кропивницького, Михайла стариченка, Миколи Садовського, Панаса Саксаганського та Марії Заньковецької. Діяльність першого українського стаціонарного театру.

Тема 3. Музичне мистецтво України 19-початку 20 століття. Загальна характеристика музичної культури України у 19 ст.. М.В.Лисенко як основоположник української композиторської школи. Життєвий та творчий шлях М.В.Лисенка. Хорова творчість М.В.Лисенка. Творча діяльність послідовників М.В.Лисенка. Творчість західноукраїнських композиторів. Творчість М.Д.Леонтовича у контексті розвитку світової хорової музики. Естетична сутність українського театру першої половини 19 ст. Українська художня культура революційної доби. Архітектура України початку 20 ст.

Змістовий модуль 3

ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА УКРАЇНИ ХХ-початку ХІ століття

Тема 1. Образотворче мистецтво 20- 21 століття. Вектори розвитку художньої культури України у 20 ст. Стиль модерн у образотворчому мистецтві поч. 20 ст. Мистецтво українських художників-авангардистів. Школа українських художників-монументалістів М.Бойчука. Шляхи розвитку реалістичного мистецтва в Україні. Український живопис 30-50-х років 20 ст. Мистецтво графіки і скульптури середини 20 ст. Український живопис 50-80-х років 20 ст. Розвиток вітчизняної графіки і скульптури у 50-80 роках Українське образотворче мистецтво кінця 20 ст. *Тема 2. Музична культура України 20 ст.* Українська музична культура 20 ст. Хорова і вокально-симфонічна музика України у 20 ст. Симфонічна та камерно-інструментальна музика новітнього часу. Камерно-вокальна і пісення творчість українських композиторів 20 ст. Напрямки розвитку української естради у 20 столітті (джаз, поп-музика, рок-музика). *Тема 3. Вітчизняний театр та кінематограф 20-21 ст.* Експериментальний театр Леся Курбаса. Український театр кінця 20 століття (соцреалістичні постановки; театри- студії; діяльність національних театрів). Діяльність колективів театрів опери та балету, опереткових театрів, мюзік-холів та ін. Зірки оперної сцени і виконавці класичної музики. Вектори розвитку українського кінематографа. Постать Олександра Довженка у світовому кінопросторі. Українське поетичне кіно як явище світового кінематографа. Особливості розвитку мистецтва режисури в Україні. Видатні представники вітчизняної сучасної музичної культури.

3. *Обсяг вивчення навчальної дисципліни:* 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних (20 год. лекційних, 20 год. практичних) занять та 80 год. самостійної роботи.

5. *Форма семестрового контролю:* залік

6. *Викладання навчальної дисципліни забезпечує* кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва Борисова Т.В.

7. *Перелік основної літератури:*

1. Греченко В. А. Історія світової та української культури: Підручник для вищих закладів освіти. / Греченко В. А., Чорний І. В., Кушнерук В. А., Режко В. А. – К.: Літера, 2000. – 464 с.
2. Верещагіна О.Є., Холодкова Л.П. Історія української музики 20 ст. Навчальний посібник для студентів музичних спеціальностей вищих навчальних закладів. Видання друге, доповнене. – Тернопіль: Видавництво “Астон”, 2010. – 280 с.
3. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип’якевича. – 3-тє вид., стереотип. – К.: Либідь, 2000. – 656 с.

4. Кравич Д.П. Українське мистецтво: навч. посібн.: У 3 ч. / Д.П. Кравич, В.А. Овсійчук, С.О. Черепанова. Передмова проф. В. Скотного. – ч. I. – Львів: Світ, 2003. – 256 с. + 16 вкл. іл.
5. Кравич Д.П. Українське мистецтво: навч. посібн.: У 3 ч. / Д.П. Кравич, В.А., Овсійчук, С.О. Черепанова. Передмова проф.С. Павлюка. – Ч II. – Львів: Світ, 2004. – 268 с. + 80 вкл. іл.
6. Українська музична література від найдавніших часів до першої половини XX століття : у 3 ч.. ч.1. Українська музична література від найдавніших часів до початкуXIX ст. - Тернопіль : СМП Астон, 2000. - 184 с.

Науково-педагогічний
працівник

(підпис)

(ініціали та

прізвище)

Завідувач кафедри

(підпис)

(ініціали та

прізвище)